

Lämpötilan nousu huolestuttaa

Jisa
21.2.1999

Hiilidioksidikysymys on ympäristöongelmista vaikein pala.

Sitä on hengittämässämme ilmassa edelleen vähän: tilavuudesta mitaten runsas prosentoin kolmaskymmene-

sosa. Mutta vähäisyydessäänkin hiilidioksidi on ilmakehän tehokaasu. Jo sen pieni lisäys saa ilmassaan käyttäytymään lämpöä pidättävän kasvihuonelasin tavoin. Ilmasto lämpenee.

Vaikkapa DDT:hen ja lyijyn verrattuna hiilidioksidia on vaikea uskoa ympäristölle vakavaksi ongelmaksi. Eihän väritön ja hajuton hiilidioksidikaasu ole edes myrky.

Ja lämpeneekö ilmasti varmasti? Jos se vähän lämpenee, tokkopa tuo suomalaisia haittaa, kuulee usein sanottavan.

□ □ □

Ilmaston lämpeneminen hämmentää tiedemiehiä. Tieteelle kiistatonta koetta ei voi järjestää, koska maapallo on aivan liian suuri koekenttä.

Ja ilmiön vuosikymmenien tai vuosisatojen kesto on kiusallisen pitkä mittausjakso.

Hiilidioksidipäästöistä huolestuneille seuraavat näytöt riittävät.

Teollistumisen alkaessa hiilidioksidin pitoisuus ilmakehän tilavuudesta oli 260 miljoonasosaa, mutta nyt pitoisuus on noussut 39 prosenttia, 362 miljoonaso-

TALOUSTAUSTAT

saan.

Vuosi 1996 oli neljänneksi lämpimin sitten vuoden 1866, jolloin tarkat mittaukset alkoivat. Yli satavuotisen jakson 13 lämpimintä vuotta ovat sattuneet vuoden 1979 jälkeen.

Viisi lämpimintä vuotta olemme kokeneet 1990-luvulla. Maaliskuun alussa kansainväliset uutistoimistot kertoivat, että kuluva vuosikymmen on lämpimin tuhanteen vuoteen.

Hiilidioksidin päästöjä vähättelevälle leirille ilmastonäytöt eivät vielä riitä.

Osa erityisesti Yhdysvaltain tiedemiehiä katsoo säähavaintoja tilastotieteen ankarimmasta näkökulmasta.

Sen mukaan nykyvaihtelu mahtuu luonnon normaaliin menoon. Suomalainen epäilijä kiittää säistä, että vuodet eivät ole veljeksiä.

□ □ □

Vaikka tilastotieteen sataprosenttiset näytöt puuttuvat, jo ilmiön mahdollisuus ja sen kasvava todennäköisyys huolestuttavat.

Kasvihuoneilmiö on itse asiassa ihmiskuntaa 2000-luvulla uhkaavista ympäristövaurioista vakavin.

Uhka ei ole kesien ja talvien vähittäinen lämpeneminen, vaan maapallon ilmakehän hallitsemattomat häiriöt. Huolestuttavimpia ovat tropiikkiin iskevät pyörremyrskyt. Toinen uhka on Afrikan kuivuuskausien yleistymisen ja syvenemisen.

Osa ihmiskuntaa ei panisi pahakseen, vaikka kesät ja talvet vähän lämpenisivät. Kukaan ei kuitenkaan halunne pyörremyrskyjä ja kuivuutta.

Ne iskevät todennäköisimmin tropiikkiin tiheään asuttuihin kehitysmaihin, tuhoavat koteja, aiheuttavat nälänhätää ja lisäävät entuudestaan syvää kurjuutta.

Siksi pääosa kansakuntia – erityisesti Euroopan unionin maat – katsovat, että hiilidioksidipäästöjä ei tule vähätellä eikä ilmaston muutoksella tule pelata.

□ □ □

Suomella on ilmasto-ongelmaan oma ratkaisu ja ongelmaa pohtiviin kansainvälisiin kokouksiin neuvotteluvallti: bioenergia.

Päinvastoin kuin öljy, kivihiili ja maakaasu, puuvoimasta ei tule haitallista hiilidioksidia eikä puun energiakäyttö voimista kasvihuoneilmiötä.

Me osaamme tuottaa puuvoimaa. Kasvatamme metsiämme korjuuta enemmän. Metsään jää hakkuukoneen uralle vielä rytönä hakkuu-

tähdettä ja pienpuuta, kun tukki- ja paperipuu on viety pois.

Sahojen pihat pursuavat poltettavaa kuorta, purua, losoa ja tasauspätkää. Selun keitosta tulee solkenaan kuori- ja prosessijätettä. Lisää biopolttoainetta voimme viljellä pelloilla.

Me myös hallitsemme bioenergian teknologian länsimaista parhaiten.

Vuoden 1995 EU-tilastoissa saimme puusta 17 prosenttia koko energian tarpeesta.

Lähimpiä kilpailijoitamme olivat Ruotsi (13), Itävalta (12) ja Portugali (12 prosenttia energiatarpeesta).

Puun energiakäyttö on 1990-luvun lopussa vahvasa nousussa.

Viimeisimmät tiedot lämpötilan noususta maapallolla ja kasvihuoneilmiön kasvavasta uhasta viestivät, että Suomi on valinnut energia- ja ympäristöpolitiikalleen oikean tien. Linjaa on edelleen vahvistettava 2000-luvulla.

VELI POHJONEN